

Kommunledningsförvaltningen
John Wallén
Sarah Brodd
Yvonne Zavor

2020-11-25

Dnr KS 2020-699

Kommunstyrelsen

Innovation genom information (SOU 2020:55), yttrande till Infrastrukturdepartementet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande avges enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Ärende

Linköpings kommun har fått möjligheten att yttra sig över huvudbetänkandet av Öppna data-utredningen Innovation genom information (SOU 2020:55). Grunden för utredningen är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU 2019/1024) om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, det så kallade öppna data-direktivet. Utredaren gav i uppdrag att främst se över gällande lagstiftning och föreslå nödvändiga författningsändringar.

I korthet föreslår utredningen ny svensk lag (2021:000) om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn som avser att styra offentlig verksamhet inklusive statliga och kommunala bolag mot att realisera öppna data-direktivets målsättningar.

Linköpings kommun ser huvudsakligen positivt på utredningens slutsatser och tillstyrker att det behövs en förändrad lagstiftning som tydliggör krav på hantering av öppen data för att nå strategiska målsättningar från EU men även nationellt. Dock bör kommunens hantering och följande kostnader ske i samklang med övriga kommuner genom samordning via SKR och ur ett helhetsperspektiv som inte enbart avser öppna data. Därutöver ser kommunen behov av att belysa vissa delar av utredningens förslag ytterligare, särskilt vad gäller hanteringen av personuppgifter i öppna data.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse - Innovation genom information, 2020-11-25
Bilaga - Yttrande

Bakgrund

EUs engagemang i och regleringar av öppen data som en viktig del i att nå strategiska målsättningar har under snart 20 år ställt krav på offentlig verksamhets förhållningssätt i frågan. Ett viktigt avstamp skedde med det så kallade Public Sector Information (PSI)-direktivet (2003/98/EG) som beslutades i november 2003. Den 1 april 2008 började *Förordningen om vidareutnyttjande av handlingar* att gälla för statliga myndigheter vilket möttes av kritik från främst EU Kommissionen. Den 1 juli 2010 kom *Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga sektorn* (2010:566). Tidigare utredningar exempelvis *Ett steg vidare* (SOU 2014:10) och mätningar *EU Digital Economy and Society Index* (DESI) visar på en outnyttjad potential i hantering av öppen data.

Under 2019 tog Europa kommissionen fram en digitaliseringsstrategi *Shaping Europe's digital future* samt en datastrategi som ur flera aspekter vägleder digital utveckling och kvantifierar potentialen av denna. Frågan om öppen data bör ses i detta helhetsperspektiv och inte som en särfråga skild från övriga frågor som gäller data och dess hantering med syfte att nå stärkt dataekonomi och förbättrade möjligheter för innovation.

Utredningen i korthet

Grunden för utredningen är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU 2019/1024) om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, det så kallade *Öppna data-direktivet*. Utredaren gav i uppdrag att främst se över gällande lagstiftning och föreslå nödvändiga författningsändringar.

Utredningen föreslår en ny svensk lag (2021:000) om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn som i huvudsak reglerar i vilka format, med vilka avgifter och andra villkor öppen data ska tillhandahållas.

En viktig aspekt i denna fråga är att det bör naturligt ske någon form av samordning mellan landets kommuner och regioner genom SKR i samverkan med Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) för att nå en samstämmighet/interoperabilitet.

Vidare finns andra tillkommande krav på data- och informationshantering att ta hänsyn till i en nära framtid bland annat kopplat till regeringsuppdraget till ett antal myndigheter i samråd med SKR att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte. Krav som relaterar till delad data och informationsutbyte oavsett om den är öppen eller inte som påverkar förvaltning bör bedömas, mötas och hanteras ur ett helhetsperspektiv för att vara så kostnadseffektivt som möjligt.

Ekonomiska konsekvenser av utredningen

De ekonomiska konsekvenserna utredningens förslag för en enskild kommun är i nuläget svåra att bedöma. Utredningen innehåller förslag om möjligheter för en kommun eller kommunalt ägt bolag att ta ut avgifter för hantering av öppen data men påtalar att detta inte får ha en negativ inverkan på användning. Om en offentlig aktör väljer att ta ut avgifter för att finansiera hanteringen finns förslag om formkrav som i sig innebär tillkommande förvaltningskostnader.

En viktig princip för öppna data och vidareutnyttjande är att kostnader för hantering och tillhandahållande kan uppstå hos en aktör medan effekthemtagning kan ske hos en annan. Konkret i detta fall innebär utredningens förslag att nya krav introduceras på kommunens data- och informationshantering vilket kräver resurser medan nyttan uppstår i samhället vilket kan vara ett företag med vinstintresse.

I utredning framgår bedömningen:

För merparten av de myndigheter och offentliga företag som omfattas av lagen kommer de finansiella konsekvenser som följer av förslagen i lagen att kunna rymmas inom befintliga anslag.

Denna bedömning finns anledning att ifrågasätta för en kommun men kräver mer ingående analys och utredning.

Kommunala mål

Utredningen har indirekt ingen avgränsning mot enskilda kommunövergripande mål utan kan potentiellt bidra till samtliga.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

I ärendet finns inga direkta jämställdhetsperspektiv ur ett genusperspektiv.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Jakob Algulin

Beslutet skickas till:
Infrastrukturdepartementet
Digitaliseringsstaben
Juridikenheten